



# Alle hens aan dek!



# **Alle hens aan dek!**

Jaarverslag 2011 SER Flevoland



# COLOFON

**Tekst:** drs. Helen van de Kamp (SER Flevoland),  
mr. Wilma Reudink (Graphein, tekst & uitgeverij)

**Vormgeving:** Jeroen Vels (SHERPA grafisch ontwerp)

**Fotografie:** Mona Alikhah (Monavid)

SER Flevoland  
Het secretariaat

Het Ravelijn 1  
8233 BR LELYSTAD

Postbus 123  
8200 AC LELYSTAD

T: 0320-286 251

F: 0320-286 236

E: [info@serflevoland.nl](mailto:info@serflevoland.nl)

I: [www.serflevoland.nl](http://www.serflevoland.nl)

# INHOUD

	<b>Inleiding</b>	6
<b>I</b>	<b>Ongevraagd advies van regeerakkoord naar Flevolands collegeprogramma</b>	8
	1.1 Agriport	
	1.2 Nieuwe economie en zzp'ers	
	1.3 Wonen op het platteland	
	1.4 Westelijke ontsluiting Almere	
	1.5 Verspreiding	
<b>2</b>	<b>Gevraagd advies visie werklocaties Flevoland 2030+</b>	12
<b>3</b>	<b>Verzoek steun GS aanvraag financiën Rijk voor topsectoren</b>	15
<b>4</b>	<b>Minisymposium de sociaaleconomische toekomst van Flevoland/Almere</b>	19
	4.1 Goede uitgangspositie	
	4.2 Windesheim Flevoland	
	4.3 Studentenstad	
	4.4 Lelystad Airport	
	4.5 Bijzondere marktwaarde creëren	
<b>5</b>	<b>Lezing Flevoland en de EU 2020-fondsen</b>	24
<b>6</b>	<b>Landelijk overleg regionale inbreng in landelijke agenda</b>	28
	6.1 Voorjaarsoverleg	
	6.1.1 Regionale overlegstructuur onder druk	
	6.1.2 Topsectorenbeleid	
	6.2 Najaarsoverleg	
	6.2.1 Adviesaanvraag scholing-arbeidsmarkt	
	6.2.2 Kamers van Koophandel	
	6.2.3 Nieuwe Europese fondsen	
<b>7</b>	<b>SER Flevoland onafhankelijke advisering op basis van pariteit</b>	36
	7.1 Historie: van SEOR naar SER	
	7.2 Taken	
	7.3 Organisatie en werkwijze	
	7.4 Samenstelling	
	7.4.1 Personele samenstelling 2011	
	7.5 SER Flevoland in 2012	
<b>8</b>	<b>Interview met voorzitter en secretaris “Alle hens aan dek”</b>	43
	<b>Samenvatting</b>	47
	<b>Bijlage Greep uit actuele onderwerpen in Flevoland in 2011</b>	53

# INLEIDING



In een economisch turbulente tijd, zoals we die momenteel in Nederland beleven, is goed advies belangrijk. Dat heeft de meeste kans op succes als adviesvrager- en adviseur dezelfde uitgangspunten en doelstelling hebben.

Voor de provincie Flevoland en de Sociaal Economische Raad Flevoland is dat uiteraard het geval.

De toekomst van Flevoland kent scenario's die per definitie sterk verschillen van die in andere provincies. Geen andere provincie heeft echter zo'n groeiopgave als Flevoland, zowel kwalitatief als kwantitatief. Geen groeiopgave in Nederland is zo 'conjunctuurgevoelig' als die van Flevoland.

Weliswaar letterlijk gemaakt om de vraagstukken van de overvolle Randstad op te lossen wordt onze provincie geregeld in de positie gebracht dat het moet opboksen tegen gevestigde belangen elders. Belangen die door de stand van de economie en/of de bevolkingsontwikkeling daar al dan niet tijdelijk onder druk komen te staan.

Als dat aan de orde is, is het van doorslaggevend belang dat het provinciaal bestuur van Flevoland pal staat voor de toekomst van onze provincie. En dat doet het dan ook. Ondergetekende heeft het jarenlang van nabij mogen meemaken.

Gelijktijdig is het daarbij van betekenis dat het provinciaal bestuur zich gesteund weet door de belangrijke spelers op het Flevolandse maatschappelijk middenveld. Daartoe mag men zeker de SER Flevoland rekenen. Zij doet dat volop en van harte door en met haar bijeenkomsten, studies en adviezen.

Dit jaarverslag toont hoe de SER Flevoland zich in 2011 van zijn taak heeft gekweten.

Andries Greiner  
*voorzitter*

# LEESWIJZER

In het verslagjaar is SER Flevoland tweemaal in plenaire samenstelling bijeen geweest en zijn er twee thematische bijeenkomsten georganiseerd. In de raadsvergaderingen en themabijeenkomsten is een groot aantal onderwerpen besproken en op diverse beleidsterreinen heeft SER Flevoland een zienswijze bepaald en deze in de vorm van adviezen en uitspraken naar buiten gebracht.

Belangrijke onderwerpen van overleg en advies worden in dit jaarverslag beknopt in chronologische volgorde weergegeven in de hoofdstukken 1 tot en met 5, waarna in hoofdstuk 6 de uitkomsten van het landelijk overleg zijn weergegeven.

In hoofdstuk 7 vindt u meer informatie over organisatie, samenstelling en werkwijze van SER Flevoland en een korte vooruitblik naar 2012.

In hoofdstuk 8 blikken voorzitter en secretaris ten slotte terug op een dynamisch jaar en kijken zij ook vooruit. Daarna vindt u de samenvatting van de hoofdstukken 1 tot en met 7.

De volledige tekst van de schriftelijke adviezen en reacties is terug te vinden op de website [www.serflevoland.nl](http://www.serflevoland.nl).



## ONGEVRAAGD ADVIES

# VAN REGEERAKKOORD NAAR FLEVOLANDS COLLEGEPROGRAMMA

*Welke beleidsonderwerpen zijn de komende jaren van belang voor de ontwikkeling van Flevoland en dient het nieuwe college van Gedeputeerde Staten mee te nemen in het bestuursakkoord? Dat was de vraag die SER Flevoland beantwoordde in een middellang termijnadvies in de aanloop naar de verkiezingen in 2011.*

In het advies 'Van regeerakkoord naar Flevolands collegeprogramma' heeft SER Flevoland concrete aanbevelingen gedaan aan het nieuwe college hoe Flevoland zich op vier terreinen extra kan profileren: Agriport, nieuwe economie en zzp'ers, wonen op het platteland en infrastructuur. Deze thema's waren geselecteerd uit het regeerakkoord van het half oktober 2010 aangetreden nieuwe kabinet (kabinet Rutte).

Het advies werd gebaseerd op een brainstormsessie die SER Flevoland eind november 2010 hield en waar betrokken Flevolandse uit diverse geledingen<sup>1</sup> aan de hand van prikkelende stellingen hun mening gaven.

<sup>1</sup> Werkgevers- en werknemersorganisaties; (adviseurs) KvK; wethouders met relevante portefeuilles van Flevolandse gemeenten, de betreffende afdelingshoofden van gemeenten en provincie; vertegenwoordigers Flevolandse bedrijfskringen; vertegenwoordigers van (branche)organisaties die raakvlakken hebben met het betreffende thema, zelfstandige professionals, secretarissen van provinciale SER'en; e.d..



## 1.1 Agriport

Het regeerakkoord stelt dat de Nederlandse agrofoodsector (inclusief tuinbouw en visserij) een internationale koppositie heeft. Om die positie te behouden en te versterken zijn gerichte investeringen in innovatie en verduurzaming in de agrofoodsector nodig.

Flevoland is, met zijn agrarische achtergrond, al sterk op het gebied van agrofood. Verder zijn er kansrijke ontwikkelingen zoals de biobased economy, de bevordering van duurzame energie en de multifunctionele landbouw. Omdat dergelijke clusters maximaal gefaciliteerd worden, kan Flevoland zich ontwikkelen tot een waar hightech agrocluster, tot de Agriport van Nederland! Lelystad Airport kan deze 'poortfunctie' verder verstevigen.

**ADVIES**



**Positioneer Flevoland als dé Agriport van Nederland en laat Lelystad Airport hierin mede faciliterend zijn**

## 1.2 Nieuwe economie en zzp'ers

De dienstensector is in Nederland en Flevoland een belangrijke motor van economische ontwikkeling geworden. Innovatieve diensten hebben hieraan in belangrijke mate bijgedragen. Daarin spelen ook zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) een grote rol. Zij dragen bij aan een hogere arbeidsparticipatie en arbeidsproductiviteit. Het inschakelen van zzp'ers biedt bedrijven meer flexibiliteit en voorkomt overcapaciteit, waardoor onder andere minder een beroep wordt gedaan op de sociale voorzieningen. Daar moet in het te voeren sociaaleconomische beleid rekening mee worden gehouden. Zzp'ers verdienen bijzondere ondersteuning, onder meer op het gebied van scholing en mededinging naar overheidsopdrachten.

**ADVIES**



**In het provinciaal innovatiebeleid dient een accent te liggen op de diensteninnovatie en in het bijzonder op ondersteuning van zzp'ers**

“De werkconferentie ‘Werk maken van de biobased economy’, vorige maand in het SER-gebouw, vloeide voort uit het SER-advies Meer chemie tussen groen en groei. Daarin roept de SER het kabinet op stevig in te zetten op de ontwikkeling van een groene economie, waarin afval niet meer bestaat en eindige grondstoffen worden vervuild voor duurzame varianten.

(...) Als algemeen aandachtspunt komt naar voren dat de biobased economy voor veel Nederlanders nogal abstract blijft. ‘In het bedrijfsleven leeft de biobased economy, maar daarbuiten wordt de groene economie nog niet zo breed gedragen als we zouden willen’, constateert [dagvoorzitter, red.] De Jong. ‘Misschien ligt daar onze belangrijkste taak. We moeten het verhaal vertellen.’”

*Uit: SER Magazine, mei 2011, ‘De groene Gouden Eeuw komt niet vanzelf; werkconferentie over biobased economy’ door Felix de Fijter*

## 1.3 Wonen op het platteland

SER Flevoland vindt het wenselijk dat op vrijkomende boerenerven extra woningen, diverse woonvormen en woon-werkcombinaties worden toegestaan.

Wel moet goed geregeld worden dat daar waar wonen de hoofdfunctie wordt, het woongenot niet geschaad wordt door hinder van andere activiteiten en omgekeerd dat er aangepaste hindernormen voor wonen in het landelijk gebied bestaan; het is niet de bedoeling dat reeds bestaande agrarische bedrijfsuitoefening wordt belemmerd doordat er woningen komen.

**Meer ruimte in het provinciaal beleid voor diverse woonvormen en woon-werkcombinaties op het platteland**



“Flevoland ligt in het hart van Nederland en heeft met de beste landbouwgrond van Nederland vele kansen waar ook de volgende generaties van kunnen profiteren. Niet alleen de windenergie, maar ook andere vormen van energieopwekking die de natuur levert moeten zo goed mogelijk benut worden. Mogelijkheden volop, ook dankzij de kenniscentra in Flevoland.”

*Jaap Oosterveld, lid SER Flevoland, CNV Flevoland*

## 1.4 Westelijke ontsluiting Almere

Het grootste knelpunt in Flevoland is de ontsluiting aan de westkant op de regio's Amsterdam, het Gooi en Utrecht. Een extra ontsluiting van Almere in de richting van Amsterdam is hard nodig, zowel voor auto's als voor openbaar vervoer. Dagelijks pendelen vele tienduizenden tussen beide steden.

Als Almere op een verantwoorde wijze door wil groeien, moet de ontsluiting van Almere fors worden verbeterd. Tot nu toe is alleen gekeken naar de zuidwestelijke ontsluiting (de IJmeerverbinding) over het IJmeer naar Amsterdam-IJburg. Deze ontsluiting komt daarmee uit in het centrum van Amsterdam. SER Flevoland is van mening dat ook een ontsluiting in westelijke richting op Amsterdam-Noord en Zaandam/Zaanoevers dient te worden onderzocht.

**ADVIES**



**Onderzoek de aansluiting van Almere op Amsterdam-Noord en Zaandam/Zaanoevers**

## 1.5 Verspreiding

Dit advies is eind december 2010 afgerond en half januari 2011 politiek en bestuurlijk breed verspreid, opdat het in de verkiezingsdebatten een rol zou kunnen spelen. In de maand april 2011 heeft SER Flevoland dit advies opnieuw onder de aandacht gebracht van de onderhandelaars van het nieuwe coalitieprogramma provincie Flevoland.

Ook zijn in die brief de rol en betekenis van SER Flevoland als onafhankelijk overleg- en adviesorgaan voor provincie Flevoland kort en krachtig omschreven. Sinds de fusie van de Kamers van Koophandel is SER Flevoland namelijk het enige orgaan waarin sociale partners van Flevoland zijn vertegenwoordigd en dat zich specifiek richt op de provincie Flevoland.

# 2 GEVRAAGD ADVIES

## VISIE WERKLOCATIES FLEVOLAND 2030+

*In oktober 2009 besloot het toenmalige college van Gedeputeerde Staten (GS) de visie Werklocaties uit 2005 te actualiseren. Ruim een half jaar later, in mei 2010, verscheen het onderzoeksrapport Visie Werklocaties Flevoland 2030+.*

*Volgens dit rapport zal op termijn nog een aanzienlijke uitbreiding van werklocaties (kantoren en bedrijventerreinen) nodig zijn. De tijdshorizon van de visie is 2030 met een doorkijk naar 2040.*

*Het college van GS heeft naast de Flevolandse gemeenten, Kamer van Koophandel en de provinciale Omgevingscommissie, SER Flevoland om advies gevraagd. Wij brachten het in juli 2010 uit aan GS, ruim vóórdat deze visie formeel beleid zou worden.*

De wens voor een nieuwe visie kwam voort uit een aantal ontwikkelingen, zoals de Schaalsprong van Almere, voortgaande bevolkingsgroei in andere gemeenten en de ontwikkeling van Lelystad Airport. Naast een uitgebreide kwantitatieve raming bevat deze visie kwalitatieve onderdelen waarin de provincie haar beleid uitwerkt en ingaat op de eigen rol. Op basis van het Convenant Bedrijventerreinen 2010 – 2020 wijzigt de rolverdeling tussen provincie, gemeenten en private partijen. Zo kan en moet de provincie meer nog dan in het verleden een regierol aannemen als het gaat om planning en coördinatie van de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en kantorenlocaties.



## **Input SER Flevoland**

SER Flevoland zag in dit rapport veel terug van zijn eigen standpunten. Toch was een aantal vragen op zijn plaats.

- ▶ In de visie wordt uitgegaan van zeer optimistische groeipercentages. De vraag is of deze gehaald zullen worden.
- ▶ Het aantal nieuw te bouwen woningen per jaar wordt als uitgangspunt genomen bij deze prognoses. De laatste jaren is dit aantal al niet meer gehaald en door de economische en kredietcrisis acht SER Flevoland het niet meer reëel om van deze aantallen woningen uit te gaan.
- ▶ De berekening en rapportage worden uitgevoerd zonder rekening te houden met de ontwikkelingen in de omringende regio's. Vooral voor de kantorenmarkt is dit feitelijk niet reëel gezien de nabijheid van de Amsterdamse kantorenmarkt en de hoge leegstandcijfers.
- ▶ De trend van het 'nieuwe werken' wordt niet gemist. Deze trend heeft grote gevolgen voor de ontwikkelingen op de kantorenmarkt. Steeds meer mensen werken op verschillende locaties, bijvoorbeeld thuis of ergens onderweg. Dit leidt wellicht tot een overschatting van het berekende aantal kantoorimeters.

### **Antwoordnota provincie**

Het provinciaal bestuur stelde in april 2011 de 'ontwerp-structuurvisie Werklocaties Flevoland 2011' op en legde deze ter inzage voor aan SER Flevoland. Het achtergrondrapport 'Visie Werklocaties Flevoland 2030+' was als aanvullend rapport meegezonden, alsmede de bijbehorende Antwoordnota, waarin wordt ingegaan op de opmerkingen en aandachtspunten van SER Flevoland.

De provincie wees erop dat de Visie Werklocaties Flevoland in feite de onderbouwing levert van de voor de toekomst te reserveren hoeveelheden terrein (met een zekere bandbreedte). De markt bepaalt uiteindelijk hoeveel werkelijk ontwikkeld zal worden.

Gelet op de regierol die nu bij de provincies ligt, is het monitoren van die verhouding met het oog op het voorkomen van overschotten en tekorten een cruciaal element in het overleg met de gemeenten en het nog te maken afsprakenkader dienaangaande.

Evenals SER Flevoland vindt de provincie dat een goede bereikbaarheid, parkeergelegenheid en inzicht in de mobiliteitseffecten van belang zijn voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Het verzoek van SER Flevoland om tijdig de Gemeentelijke Visies Vestigingsbeleid (GVV's) te kunnen inzien, wordt gehonoreerd door deze GVV's integraal op te nemen in de structuurvisie van iedere gemeente.

SER Flevoland wijst in zijn reactie op de trend naar meer informele vestigingsmogelijkheden en zou graag zien dat in GVV's streefcijfers komen inzake informele werklocaties.

De provincie antwoordt dat in het provinciale locatiebeleid informele werklocaties van belang geacht worden. Informele werklocaties zijn echter nog 'te informeel'; er is nog erg weinig over bekend. Om die reden wil de provincie dit eerst nader verkennen.

“(...) Iemand aannemen betekent dat je aan zo'n werknemer vast komt te zitten. Vooral voor het mkb is dat een relatief groot risico. Toch willen veel werkenden van hun kant ook meer flexibiliteit. Ik denk dat mensen ook wel voor de zzp- of flex-optie kiezen omdat die het best te combineren is met de rest van hun dagelijks bestaan. De vraag is echter of het onze welvaart wel ten goede komt, als het gaat om kennisontwikkeling. De flexibele schil wordt onvoldoende gestimuleerd om in kennis te investeren, terwijl juist die flexwerkers kennis nodig hebben. En de groep die een vaste baan heeft, investeert misschien ook minder in kennis – omdat zij toch al die vaste baan hebben.’

‘Uit onderzoek kwam naar voren dat mensen vaak flexwerker of zzp'er worden omdat ze van de autonomie houden; ze vinden het leuk om dingen zélf in te richten. Dat moet je toch ook binnen het bedrijf kunnen organiseren. Ben je wel eens bij Microsoft geweest? Daar zijn ze als eerste met Het Nieuwe Werken begonnen: meer verantwoordelijkheid, meer autonomie, meer flexibiliteit. Ik vond het eerst een vaag begrip, maar ik begin er steeds meer in te geloven. Zelf te kunnen beslissen waar, wanneer en hoe je dingen doet, zorgt voor een verhoging van het geluksgevoel en van de productiviteit van de werknemers. (...)’

*Mirjam van Praag (1967), econometrist, hoogleraar Ondernemerschap en Organisatie bij de UvA en SER-Kroonlid, in het SER Magazine, februari 2011, 'Mirjam van Praag gelooft in Het Nieuwe Werken'*

# 3

## VERZOEK STEUN GS AANVRAAG FINANCIËN RIJK VOOR TOPSECTOREN

*Gedeputeerde Staten van Flevoland verzochten SER Flevoland drie verzoeken aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) inzake het nieuwe bedrijfslevenbeleid te ondersteunen. SER Flevoland stemde graag in met dit verzoek.*

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) beschreef 4 februari 2011 in een brief aan de Tweede Kamer de hoofdlijnen van het nieuwe bedrijfslevenbeleid. Het beleid behelst: meer ruimte voor ondernemers om te ondernemen en te groeien, onderscheidend zijn op de wereldmarkt, profiteren van de aantrekkelijke wereldhandel en benutten van groeikansen in opkomende markten. Daarbij is gekozen voor een sectorale aanpak. Voor tien topsectoren wordt een samenhangende beleidsagenda ontwikkeld en voor elk van deze sectoren is een topteam opgericht. Deze filosofie en aanpak worden door SER Flevoland onderschreven.



### **Agrofood, life sciences en hightechmaterialen en -systemen**

Voor Flevoland zijn drie topsectoren relevant, te weten agrofood, life sciences en hightechmaterialen en -systemen. Flevoland is en kan in deze topsectoren onderscheidend en innovatief zijn en een belangrijke bijdrage leveren.

In nauwe samenwerking met (Flevolandse) kennisinstellingen heeft de provincie hiertoe een aantal initiatieven ontwikkeld. Voor elk initiatief is een uitvoeringsprogramma én begroting opgesteld. In alle gevallen leveren de provincie en het bedrijfsleven een belangrijke financiële bijdrage. Voor de ontbrekende financiën deed het college van GS in een drietal brieven aan de drie betreffende 'topteams' van het ministerie van EL&I een aanvullend beroep op het Rijk.

### **Brief SER Flevoland aan de topteams**

Ook SER Flevoland is van mening dat Flevoland een belangrijke bijdrage kan leveren aan versterking van deze topsectoren en heeft aldus aan het verzoek van GS voldaan. In een aparte brief aan de betreffende topteams half mei 2011, heeft SER Flevoland het verzoek van GS om een financiële bijdrage beargumenteerd ondersteund. Het gaat om sectoren met een hoge kennisintensiteit en toekomstwaarde. Bovendien leveren zij een belangrijke bijdrage aan de oplossing van maatschappelijke uitdagingen, met name infectieziekten, duurzame materialen en de wereldvoedselproblematiek. Via samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden ontstaan steeds meer oplossingen.

### **Life Sciences**

Nederland zoekt naar mogelijkheden om op dit terrein te excelleren. Juist Flevoland maakt zich in het bijzonder sterk voor een specifiek en snel aan belang winnend onderdeel binnen deze sector: de bestrijding van opkomende humane en veterinaire infectieziekten. Opkomende infectieziekten vormen een bedreiging voor de agrarische exportpositie van Nederland. De initiatieven die in Flevoland op dit terrein zijn en worden ontwikkeld, zoals Immuno Valley, en de verdere ontwikkeling van het Centraal Veterinair Instituut (CVI) – internationaal dé benchmark op het gebied van proefdierfaciliteiten – zijn essentieel voor het bereiken en behouden van een mondiaal leidende positie bij infectiebestrijding. Zo wordt in het CVI een nieuwe – in Europa unieke – faciliteit gerealiseerd, geschikt om te werken met infectieziekten die van dier op mens kunnen over gaan en omgekeerd (bijv. Q-koorts). Deze vernieuwing leidt tot een sterkere internationale concurrentiepositie voor het Nederlandse infectieziektencluster. Net zo belangrijk – zo niet belangrijker – is de betekenis van al dit onderzoek voor de volksgezondheid!



## Agrofood

De agrarische sector in Nederland staat voor een grote uitdaging. De vraag naar kwalitatief hoogwaardig voedsel stijgt en de mondiale voorraden zijn historisch laag. Eindige grondstoffenvoorraden en een veranderend klimaat vragen nu om het maken van fundamentele keuzes in de wijze waarop ons voedsel wordt geproduceerd. Nieuwe voedselproductieconcepten zijn nodig. Er zal een trendbreuk moeten worden bewerkstelligd en dit kan door nieuwe allianties aan te gaan. In Flevoland is Showcase Flevoland juist hierop gericht. De vier partners - LTO Noord, Wageningen Universiteit en Research Centrum, de Christelijke Agrarisch Hogeschool en de provincie Flevoland – laten hierin zien dat nieuwe voedselproductieconcepten mogelijk zijn. In deze concepten ligt de nadruk op een verdere reductie van de uitstoot van schadelijke stoffen, de valorisatie van reststromen, regionale samenwerking, het sluiten van kringlopen, bodemkwaliteit en de verbinding met de consument. Flevoland loopt hiermee voorop!

Ook zijn de omstandigheden in Flevoland bij uitstek geschikt om gidsland te zijn voor agrarische ondernemers in binnen- en buitenland. Flevolandse ondernemers leveren kwaliteitsproducten en dragen zo substantieel bij aan de internationale positie die Nederland op het gebied van agrofood heeft opgebouwd. De reeds aanwezige kennisinstellingen bieden bovendien unieke mogelijkheden om nieuwe productieconcepten te ontwikkelen, uit te testen en te demonstreren.

De samenwerking en korte lijnen tussen onderwijs, onderzoek en praktijk én de inzet op groene energie in Flevoland maken de slaagkans van dit project groot.



## **Hightechmaterialen en -systemen**

In het bijzonder gaat het hier om het Masterplan Compoworld. In dit Masterplan wordt een voorstel gedaan voor de vorming van een bedrijvencluster rondom het thema composieten. Dit Masterplan wordt door meerdere Nederlandse bedrijven als een belangrijke springplank gezien. Composieten hebben vele voordelen boven bestaande materialen. Zo is composiet sterker en aanzienlijk lichter in gewicht, zodat het bij toepassing in transportmiddelen een forse brandstofbesparing en een aanzienlijke reductie van de CO<sub>2</sub>-emissie oplevert. Composieten worden dan ook al volop toegepast, onder meer in de vliegtuigbouw. Door de nieuwe eisen die worden gesteld aan de vliegtuigbouw is nu een nieuwe generatie composieten nodig: composieten 3.0. Op mondiaal niveau wordt hierin fors geïnvesteerd. Bij de ontwikkeling hiervan in Nederland speelt het composietenlaboratorium van het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR) in Flevoland een centrale rol.

Het potentieel voor deze derde generatie composieten is groot. Diverse grote Nederlandse ondernemingen zien enorme marktkansen in verschillende sectoren, zoals de lucht- en ruimtevaart, civiele techniek en gezondheidszorg, en hebben de bereidheid uitgesproken daarin te investeren. Een algemene doorbraak blijft echter uit. Praktisch toepasbare kennis ontbreekt, evenals een testomgeving. Er is sprake van versplintering van kennis, nog veel fundamentele kennis ontbreekt. Voor een goed functionerend innovatiesysteem is clustervorming een belangrijke randvoorwaarde. Een dergelijk cluster wordt nu in Flevoland ontwikkeld: Compoworld. De geregisseerde samenwerking en korte lijnen tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en onderzoeksinstituten leiden tot een maximaal rendement in innovatief opzicht. Er is immers volop ruimte voor fundamenteel onderzoek en experimenten, aangestuurd door marktpartijen! Dat is ook de kracht van Compoworld. Een uniek composietencluster met een enorm marktpotentieel kan ontwikkeld worden waarmee Nederland en Flevoland zich in internationaal opzicht kunnen onderscheiden.

### **Flevolandse meerwaarde landelijk erkend**

Eind 2011 zijn per topsector innovatiecontracten aan de minister van EL&I aangeboden. In deze innovatiecontracten is op verschillende plaatsen terug te lezen dat Flevolandse initiatieven kunnen bijdragen aan de doelstellingen van het topsectorenbeleid. De minister van EL&I zal in 2012 nadere besluiten nemen over de innovatiecontracten.

# 4 MINISYMPOSIUM

## DE SOCIAALECONOMISCHE TOEKOMST VAN FLEVOLAND/ALMERE

*Op korte termijn worden over de sociaaleconomische agenda van de Schaalsprong van Almere belangrijke besluiten genomen. Wat de uitkomst ook mag zijn, het zal zijn weerslag hebben op de verdere ontwikkeling van Almere én Flevoland. Deze Schaalsprong is immers een politiek feit. Met de beoogde groei van 60.000 woningen en 100.000 arbeidsplaatsen kan Almere op termijn uitgroeien tot een stad van 350.000 inwoners. De kernvraag is hoe daar op evenwichtige en verantwoorde wijze invulling aan gegeven kan worden. Welke ingrediënten en aanpak zijn (on)misbaar bij de verdere ontwikkeling van Almere en Flevoland? Reden voor SER Flevoland om hierover in juni 2011 een meningsvormend minisymposium te organiseren.*

Vier niet-Flevolandse sprekers<sup>2</sup> kregen gelegenheid de eigen visie vanuit hun specifieke vakgebied toe te lichten. Daarna volgde een discussie met (Flevolandse) deelnemers uit diverse geledingen (maatschappelijk middenveld, overheid en dergelijke).



<sup>2</sup> Drs. Taco van Hoek (directeur Economisch Instituut voor de Bouw (EIB), dr. Walter J.J. Manshanden (teammanager regionale economie en innovatie TNO), drs. Hans Tijl (directeur Dient Ruimtelijke Ordening gemeente Amsterdam) en drs. Henk Frencken (onderwijskundig adviseur Universiteit van Leiden).

## 4.1 Sterke uitgangspositie

De uitgangspositie van Almere/Lelystad – als onderdeel van de Metropool Regio Amsterdam (MRA) – is in vele opzichten sterk en onderscheidend. Zo beschikt Almere/Lelystad in tegenstelling tot de MRA, over voldoende ruimte voor (nieuwe) economische ontwikkelingen. In Nederland is dit vrij uniek. De werkfunctie versterkt zich ten opzichte van de woonfunctie, waardoor de scheve woon-werkbalans wordt weggewerkt. Ondernemers vestigen zich kennelijk graag in Almere. Dat blijkt ook uit de ontwikkeling van de werkgelegenheid, die hier hoger is dan gemiddeld in de MRA. Voorts is uit onderzoek (najaar 2010) gebleken dat de Almeerders zeer tevreden zijn met hun woning en graag winkelen in het Stadscentrum. Zij vinden hun stad een kleurrijke stad die ook aantrekkelijk en verrassend is. Wel is er behoefte aan meer culturele voorzieningen en verdere verbetering van de leefbaarheid.

Almere heeft dus een sterke uitgangspositie om op termijn uit te groeien tot een stad met 350.000 inwoners. In het advies aan het college van Gedeputeerde Staten in augustus 2011, heeft SER Flevoland aangegeven het overheidsbeleid met betrekking tot de Schaa sprong te onderschrijven.

## 4.2 Windesheim Flevoland

Een belangrijke voorziening wordt Windesheim Flevoland, de nieuwe kennisinstelling voor hoger onderwijs en onderzoek in Almere en Lelystad. Enkele opleidingen zijn al gestart in 2011 en het opleidingsaanbod wordt verder uitgebreid. Uiteindelijk zal het een hogeschool zijn met zesduizend studenten die 37 opleidingen kunnen volgen. Windesheim richt zich op jongeren en professionals die werk en studie willen combineren.

“De betekenis en het belang van kennis is evident: het is de onmisbare grondstof voor ontginnen, ontwikkelen en ontplooien van individuen en samenlevingen. De mondialisering, vervlechting van economieën, de toenemende concurrentie op wereldschaal vragen kennis om internationaal mee te kunnen doen. De vergrijzing en ontgroening in Nederland maken een hogere arbeidsdeelname en een grotere arbeidsproductiviteit nodig. Dit laatste kan niet zonder kennis. Kennis is ook essentieel voor de houdbaarheid van Nederland als kennisland en als vestigingsland voor innovatieve bedrijven. Kennis om beter en slimmer te produceren. Kennis kan niet zonder creativiteit en pionieren. Eigenschappen waar Flevoland en zijn inwoners bekend om staan. Wat dit betreft is de sociaal-culturele context voor Flevoland als kennisprovincie-in-wording gunstig.”

*Uit de lezing van de heer A.H.G. Rinnooy Kan (voorzitter SER) als onderdeel van de Flevolezing die Windesheim jaarlijks organiseert, in 2011 op 27 april.*

Een belangrijk vertrekpunt voor het Flevolands hoger onderwijs is de arbeidsmarktgerichtheid van het onderwijs: afstemming van het onderwijs op de opleidingsbehoeften en ontwikkelingen van (regionale) bedrijven. Dat is altijd en overal nodig, maar de Flevolandse productiestructuur en het productiemilieu zijn dermate afwijkend dat afstemming op bedrijfsniveau moet plaatsvinden. Opleidingen zitten hierbij aan tafel met werkgevers in de regio, docenten stellen zich op de hoogte van de praktijk in de bedrijven en bedrijven laten hun kennis in de hogeschool (overigens evenzo in het vmbo en mbo) zien en horen. Het voornemen dat Windesheim een ‘ondernemende hogeschool’ wil zijn waar de studenten niet alleen stage lopen maar als praktische oefening werken aan een concrete opdracht van een bedrijf (het co-makership), is veelbelovend. Het is een beproefd en succesvol onderwijsconcept gebleken.

## 4.3 Studentenstad

Met de komst van zesduizend studenten kan Almere zich ontwikkelen en profileren als aantrekkelijke studentenstad. Studenten geven een economische impuls aan de stad. Meer studenten in de stad trekken (in)direct een groter aanbod van allerlei voorzieningen aan. Daarmee neemt ook de kwaliteit van het leven en wonen voor alle andere inwoners toe. De stad wordt aantrekkelijker en dat betekent onder meer behoud van hoger opgeleiden voor de stad.

Almere kan voor studenten een aantrekkelijke stad om te wonen worden door het bieden van betaalbare studentenhuysvesting die voldoet aan de volgende eisen: ruimte, groen en water, winkels en openbaar vervoer in de buurt.

## 4.4 Lelystad Airport

Een volwaardige ontwikkeling van Lelystad Airport als trekker van de regionale economie en banenmotor bij uitstek, is in het belang van de Schaalsprong van Almere en de doorontwikkeling van Lelystad. Daarvoor is onder meer een baanverlenging tot 2.100 meter nodig en de komst van luchtverkeersleiding.

Het Flevolands bedrijfsleven is zelf ook bereid om aanjagend te investeren in het vliegveld en heeft bij het Rijk aangedrongen op harde afspraken over de toekomst van Lelystad Airport.



“- De IJmeerverbinding is een conditio sine qua non.

- Er bestaat een discrepantie in visie op Almere tussen enerzijds inwoners van Almere en anderzijds de ‘boze buitenwereld met hun vooroordelen’.

- Betrek het midden- en kleinbedrijf van Flevoland bij het topsectorenbeleid.”

*Casper Swaan, lid SER Flevoland, VNO-NCW MKB Flevoland*

## 4.5 Bijzondere marktwaarde creëren

Vanwege de crisis en de haperende huizenmarkt werden op het symposium vraagtekens gezet bij de nieuwbouw van 60.000 woningen, juist in Almere: te grootschalig en velen willen helemaal niet in Almere wonen. Er werd op gewezen dat Almere juist vanaf 2005 qua bouwtempo en bevolkingsontwikkeling steeds meer op een 'gewone' stad is gaan lijken. Mensen zouden minder vaak voor Almere hebben gekozen. Dit beeld klopt echter niet. Het gemeentebestuur van Almere heeft welbewust het besluit genomen het ontwikkeltempo in die jaren terug te brengen van 3.000 naar 1.000 woningen per jaar. Dit besluit is destijds genomen omdat het Rijk geen harde toezegging wilde doen over verbetering van de bereikbaarheid en de voorzieningen.

Dat neemt niet weg dat Almere meer (bijzondere) marktwaarde moet creëren om mensen aan te trekken. Dit gebeurt al door zelfbouw op grote schaal te faciliteren. In vijf jaar tijd is Almere uitgegroeid tot het nationaal laboratorium voor zelfbouw. Allerlei vormen van particulier opdrachtgeverschap zijn beproefd. Waar in andere wijken nieuwbouwprojecten stilliggen en marktpartijen zich terugtrekken, gaat daar de bouw van woningen volgens deze formule gewoon door. Deze methoden uitrollen biedt dus perspectief.

**ADVIES**



**Rek de tijdshorizon op van 2030 naar minstens 2040**

Voor het welslagen van de Schaalsprong heeft Almere een aantal sterke troeven achter de hand. Wel moeten Flevoland en Almere zich bewuster worden van de 'buitenwereld' en hun imago. Er moeten weerstanden overwonnen worden en misverstanden worden weggewerkt. En dat kost tijd. SER Flevoland adviseert dan ook om niet krampachtig vast te houden aan 2030 als streefdatum, maar de termijn minstens op te rekken naar 2040.

# 5

## LEZING

### FLEVOLAND EN DE EU 2020-FONDSEN

*Flevoland heeft de afgelopen vijftien jaar veel geld uit de Europese (Structuur)fondsen ontvangen. Daarmee zijn uitstekende resultaten bereikt, er zijn bijvoorbeeld 15.300 arbeidsplaatsen gecreëerd. De huidige subsidieperiode loopt eind 2013 af. In Brussel wordt het beleid voor de toekomst van die fondsen voorbereid. De kernpunten zijn al bekend, aan de uitwerking wordt gewerkt.*

*Hoe ziet de nieuwe opzet eruit en wat betekent dit voor Flevoland? SER Flevoland nodigde Europarlementariër Lambert van Nistelrooy uit, expert op het gebied van Europese subsidies, om Flevoland van tips en trucs te voorzien.*

*De lezing vond plaats op 8 december 2011, werd druk bezocht en hogelijk gewaardeerd.*

De voormalige Structuurfondsen die gericht waren op stimulering van 'arme' regio's, worden vervangen door EU 2020-gelden die versterking van de Europese concurrentiekracht tot doel hebben.

In de oude structuurfondsen ontbrak de focus. In het nieuwe beleid wordt aangesloten bij de criteria van de EU 2020-strategie, bedoeld om de EU slimmer, competitiever en groener te maken. Dat betekent dat alleen plannen die binnen deze doelstellingen vallen, worden goedgekeurd. Hiervoor is in totaal 335 miljard euro beschikbaar.





### **Cofinanciering niet per sé nodig**

Een nieuw element is onder meer dat cofinanciering via de publieke sector niet meer per sé nodig is. Bepalend voor de toekenning van gelden is of er dingen gebeuren die anders niet zouden gebeuren of niet in deze intensiteit zouden gebeuren. De nationale lidstaten die allemaal de EU 2020-doelstelling onderschrijven, worden via een partnerschapscontract met de Europese Commissie strak gebonden aan de afspraken en juiste besteding van de gelden. Het is dan aan de lidstaten zelf of ze de verdeling en het beheer centraal of decentraal willen organiseren.

“Waar gaat het om? Om partnerschapcontracten en territoriale pacts in theorie én de praktische uitvoering ervan. Het hete hangijzer hierbij wordt de beheersvraag. We zetten in op behoud van regionaal beheer en regionale uitvoering, samen met onze Randstadpartners. Op ‘het als provincies zelf doen’ dus. Dat is de enige manier waarop we echt maatwerk kunnen leveren. Wij weten wat er speelt en onze mensen zijn bij uitstek in staat om de vertaalslag te maken van behoefte naar praktijk.”

*Gedeputeerde Jan-Nico Appelman in zijn inleiding bij de lezing*



### **Topsectoren en kennisinstellingen**

Voor Flevolandse bedrijven die gebruik willen maken van het toekomstige miljardenbudget, is internationale samenwerking in de Europese topsectoren belangrijk. De echte topsectoren zitten voor een groot deel in het buitenland. Flevoland kan hierin meeliften door bijvoorbeeld zijn kennisinstellingen hiertoe in te zetten.



“Flevoland en Nederland zijn te klein om dit centraal los te trekken, maar je kunt wel meeliften. Airbus bouwt bijvoorbeeld op één plek in Toulouse de vliegtuigen. Stork in Nederland levert de bedrading. De buitenkant van het vliegtuig is heel sterk, heel licht, en als een bom ontploft, scheurt het niet. Waar is het ontwikkeld? In Delft!

Dit is de manier van denken. Zo moet je het doen, anders houd je het niet vol in Europa. (...) Om in de nieuwe categorie van fondsen aan bod te komen, moet je dus verder kijken dan je neus lang is. Je hebt grote bedrijven nodig in relatie tot kennis.”

*Europarlementariër Lambert van Nistelrooij*

### **Goede kansen voor Flevoland**

De nieuwe EU 2020-fondsen stellen ook veel nadrukkelijker doelstellingen. Twintig procent van het geld gaat naar het midden- en kleinbedrijf (MKB). Voor het Flevolands bedrijfsleven, waarvan negentig procent behoort tot het MKB, ligt hier een kans. Ook de voorwaarde dat twintig procent van het geld gestoken moet worden in (duurzame) energie is voor het windmolenrijke Flevoland aantrekkelijk.

### **Gedetailleerd verslag**

Van de bijeenkomst is een gedetailleerd verslag gemaakt dat in 2012 zal worden aangeboden aan gedeputeerde Appelman van Provincie Flevoland en dat zal worden toegezonden aan alle leden van Provinciale Staten, Flevolandse wethouders en de aanwezigen bij de bijeenkomst.

“- Korte lijnen tussen de publieke en private sector geven Flevoland verdere voorsprong.  
- Flevoland wordt de nieuwe spin in het web van bereikbaarheid via weg, spoor, lucht en water.  
- Het midden- en kleinbedrijf zorgt voor economische ontwikkeling. Zorg dan ook dat steun aan innovatieve ontwikkelingen daar terecht komt, zonder bijpassende bureaucratische rompslomp.”

*Herman Vermeer, lid SER Flevoland, VNO-NCW MKB Flevoland*



# 6 LANDELIJK OVERLEG

## REGIONALE INBRENG IN LANDELIJKE AGENDA

*De secretarissen van de provinciale overleg- en adviesorganen, inclusief de SER'en komen in de regel tweemaal per jaar bij elkaar. De secretaris van SER Flevoland is daarbij lid van de agendacommissie. Het voorjaarsoverleg in 2011 was een bijzondere bijeenkomst: ook de voorzitters van de SER en de provinciale SER'en waren voor het eerst sinds najaar 2007 hierbij weer aanwezig.*

De relatie tussen de landelijke SER en de provinciale SER'en is meer dan een louter financiële. Er vindt onderlinge afstemming plaats tussen de SER en provinciale SER'en over de actuele adviesportefeuilles. Daarnaast worden de provinciale SER'en tijdens discussiebijeenkomsten en/of hoorzittingen in een vroegtijdig stadium in staat gesteld hun regionale inbreng te leveren.

“De economische ontwikkeling in Flevoland vraagt om continuïteit in de combinatie van verticale (top-down) visie en het horizontale faciliterend verbinden.

Vitale coalities zijn succesvol als ze weten waarom ze zich ergens voor inzetten en hoe ze hun netwerken daarvoor kunnen interesseren.

SER Flevoland herbergt beide aspecten en is hierin bij uitstek de natuurlijke partner van de provincie.”

*Herman Linzel, vicevoorzitter SER Flevoland, FNV Flevoland*



## 6.1 Voorjaarsoverleg

Elke voorzitter, dan wel secretaris bij vervanging, gaf in het kort een persoonlijke introductie en een compacte politieke stand van zaken ten aanzien van overheidsbezuinigingen, institutionele hervormingen, ontwikkelingen ten aanzien van de Kamers van Koophandel (KvK's) en provincie.

### 6.1.1 Regionale overlegstructuur onder druk

De provinciale overheidsbezuinigingen, de forse institutionele hervormingsagenda van het kabinet en de gevolgen daarvan voor de regionale (sociaal) economische infrastructuur in het algemeen en de provinciale SER in het bijzonder, waren belangrijke aandachtspunten. De hele regionale advies- en overlegstructuur, inclusief de PBO-structuur (de product- en bedrijfsschappen) en de regionale instituten als KvK's en Syntens staan onder druk. Het een en ander kan gevolgen hebben voor de financiering van de provinciale SER'en in de nabije toekomst.

### **Steunbrief aan provincies**

Dit heeft ertoe geleid dat de voorzitter van de SER, de heer Rinnooy Kan, in juni een steunbrief voor de provinciale SER'en heeft gestuurd naar de respectievelijke colleges van Gedeputeerde Staten, steeds in afschrift aan de leden van Provinciale Staten. Daarin is gewezen op de betekenis en het belang van provinciale SER'en. De hoop en verwachting worden uitgesproken dat het betreffende college, ondanks financiële taakstellingen of andere ontwikkelingen, toch bereid en in staat zal blijken om ook in de eigen provincie de instandhouding van de provinciale SER te waarborgen.

### **Regionale inbreng verrijkend**

Afgelopen jaren is in toenemende mate door diverse provinciale SER'en input geleverd voor landelijke SER-adviezen, bijvoorbeeld over de krimpagenda, biobased economy en duurzame ontwikkeling. Deze regionale inbreng heeft de adviezen van de SER verrijkt. Het gaat erom elkaar wederzijds te informeren en te versterken door elkaars deskundigheid naar vermogen te gebruiken. De meerwaarde hiervan is aantoonbaar.



“Bijzonder aan het SER-overleg in Flevoland vind ik de diversiteit in de achtergrond van de leden. De diversiteit is van meerwaarde voor de onderlinge discussie, de keuze van thema's en de uiteindelijke adviezen. Als Urkers voelen we ons nogal eens vergeten in Flevoland. Binnen de SER kunnen we in die Flevolandse diversiteit onze stem laten horen. Dat vind ik een positief aspect van de SER.”

*Evert Jansen, lid SER Flevoland, VNO-NCW MKB Flevoland*



*Bij het voorjaarsoverleg waren dit jaar ook alle voorzitters aanwezig, inclusief de voorzitter van SER, de heer Rinnooij Kan en de voorzitter van SER Flevoland, de heer Andries Greiner.  
(Foto: Ivo Thomassen)*

## **6.1.2 Topsectorenbeleid**

Een inhoudelijke discussie vond plaats over het thema 'Naar de top, de hoofdlijnen van het nieuwe bedrijfslevenbeleid.' In het algemeen zijn de provinciale SER'en goed te spreken over het nieuwe topsectorenbeleid van het kabinet. In meer of mindere mate zijn de door het kabinet benoemde topsectoren aanwezig in de betreffende provincie. Wel is er enige zorg over sectoren die in de eigen regio van belang zijn, maar niet genoemd worden, zoals toerisme. Hoe daar aandacht voor te vragen? Een ander zorgpunt is dat het Rijk na 2013 niet meer wil bijdragen aan cofinanciering voor Europese projecten. Wat betekent dat voor de financiering van kansrijke initiatieven?

## Europese SER'en bijeen in Den Haag

De voorzitters van de SER'en van de EU-lidstaten zijn op 9 en 10 november in Den Haag bijeen geweest. Onderwerp van de tweedaagse conferentie was de betrokkenheid van de volgende generatie bij de sociale dialoog in Europa. Aanwezig waren Ierland, Finland, België, Luxemburg, Frankrijk, Oostenrijk, Spanje, Italië, Griekenland, Hongarije, Roemenië, Bulgarije, Tsjechië en Slowakije. De conferentie ging onder meer over de solidariteit tussen de generaties en het draagvlak onder de volgende generatie voor de sociale dialoog. Verschillende landen gaven een presentatie over de stand van zaken. Ook werd er veel gesproken over toekomstige generaties en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, met lezingen van SER-voorzitter Alexander Rinnooy Kan, Hans Boutellier (Verwey-Jonker Instituut) en Anne Sonnet (OESO).

*Uit SER-magazine, december 2011, nr. 12*

## 6.2 Najaarsoverleg

In het reguliere najaarsoverleg kwamen naast de gebruikelijke uitwisseling van actuele ontwikkelingen, drie onderwerpen aan bod.

### 6.2.1 Adviesaanvraag scholing-arbeidsmarkt

Het kabinet heeft de SER verzocht advies uit te brengen over een toekomstbestendige (post)initiële scholingsmarkt die optimaal aansluit bij de vraag van de arbeidsmarkt. Vanuit de SER werd deze aanvraag nader toegelicht.

#### **Fundamentele verandering arbeidsmarkt**

De Nederlandse arbeidsmarkt zal de komende periode fundamenteel veranderen. Als gevolg van demografische factoren zal de beroepsbevolking de komende decennia eerst stagneren en daarna krimpen. Deze krimp zal sectoren in verschillende mate raken. Daarnaast zorgen mondialisering, technologische, sociale en organisatorische ontwikkelingen en innovaties voor een toename van de dynamiek op de



arbeidsmarkt. Ook de eisen aan competenties van werkenden veranderen.

De adviesaanvraag richt zich op de werking en de toekomstbestendigheid van de markt voor postinitiële scholing. Het gaat daarbij in het bijzonder om de ontwikkeling van vraag naar en aanbod van scholing naar functie, sector, opleidingsniveau. Vraagsturing bevordert de ontwikkeling van een open postinitiële scholingsmarkt waarin zowel private scholingsaanbieders als publieke instellingen marktconform kunnen handelen.

Het kabinet heeft in een strategische agenda en in een actieplan een aantal maatregelen opgenomen. De vraag is hoe deze uitwerken op de postinitiële scholingsmarkt.

### **Advies in 2012**

Dit thema is in de meeste provincies een belangrijk agendapunt. Welke sectoren en bedrijfstakken zijn in de toekomst qua werkgelegenheid en toegevoegde waarde belangrijk en hoe kan het onderwijs daarop inspelen? Een andere belangrijke vraag is hoe het onderwijs sneller kan inspelen op veranderende bekostiging en regelgeving vanuit het Rijk.

De provinciale SER'en hebben ook hier gelegenheid gekregen om inbreng te leveren in de vorm van relevante voorbeelden en interessante initiatieven uit de regio<sup>3</sup>.

Het advies van de SER wordt in 2012 uitgebracht.

<sup>3</sup> Vanuit Flevoland is als voorbeeld het concept 'comakership' van Windesheim Flevoland genoemd. Studenten gaan aan de slag voor externe opdrachtgevers en leveren in enkele maanden op hbo-niveau diensten en producten op. Geen fictieve opdrachten, maar werk waar de opdrachtgever daadwerkelijk wat aan heeft.

## De IJssel Technologie Academy

Een voorbeeld van postinitieel onderwijs waarbij onderwijsinstelling, kennisinstituut en bedrijf samenwerken, is de IJT Academy in Zwolle. Een initiatief van kennisinstituut Kenteq en het bedrijf IJssel Technologie, dat bedrijven ondersteunt bij het verbeteren van productieprocessen. De academy dient twee doelen: het bedrijf krijgt goed opgeleid personeel, waarmee het kan inspelen op de huidige en toekomstige vraag van klanten, én medewerkers blijven zich ontwikkelen, zodat zij hun carrière in eigen hand hebben. Alle 250 medewerkers houden op een speciale website een eigen portfolio bij van hun kennis en ervaring. Zo wordt duidelijk wat zij kennen en kunnen, en waar de hiaten zitten: niet alleen op technisch gebied, maar ook qua gedrag en communicatie. Vervolgens kunnen zij een gericht opleidingsprogramma volgen: hetzij een externe cursus, hetzij een opleiding bij het plaatselijke roc.

*Uit SER-magazine, oktober 2011, nr. 10, 'SER werkt aan advies over doorlopende scholing van werkenden; wat is er nodig om een leven lang te leren?' door Dorine van Kasteren*

## 6.2.2 Kamers van Koophandel

Een ingrijpende reorganisatie van de Kamers van Koophandel (KvK's) is op komst. In de bedrijfslevenbrief van de minister van EL&I is onder andere aangekondigd dat de heffing van de KvK's wordt afgeschaft; hun taak wordt ingeperkt. De gevolgen hiervan voor het functioneren van de provinciale SER'en zijn onzeker en verschillen per orgaan, afhankelijk van de verhouding van de bijdrage van de KvK op de totale inkomsten van het orgaan<sup>4</sup>.

### Ondernemerspleinen

Er worden zogenaamde Ondernemerspleinen ingesteld. Het Ondernemersplein is een landelijk digitaal ondernemersplatform, gecombineerd met een regionaal netwerk van ontmoetingsplaatsen voor alle zaken op het gebied van ondernemerschap, innovatie en internationalisering, een gezond regionaal economisch klimaat, registratie en (op termijn) andere

<sup>4</sup> Het aandeel van de KvK in de totale inkomsten SER Flevoland was in 2011 17%.

*overheidsdiensten, relevant voor ondernemers.* De Ondernemerspleinen zullen niet de omgevormde KvK's zijn, maar nieuw worden opgericht op de fundamenten van de KvK's.

### **Regionale raden**

Ook komen er regionale raden die zullen adviseren over de economische perspectieven voor de regio. Er blijven in de regio menskracht en budget beschikbaar voor de uitoefening van die taak.

Er is nog geen besluit genomen over de samenstelling van de regionale raden. De werkgeversorganisaties zijn daarin zeker vertegenwoordigd en naar alle waarschijnlijkheid ook de werknemersorganisaties. Daarnaast kan worden gedacht aan vertegenwoordiging vanuit de onderwijswereld. De reorganisatie van de Kamers van Koophandel en de oprichting van ondernemerspleinen en regionale raden staan bij alle provinciale SER'en op de agenda. Het ligt voor de hand om de toekomst van de provinciale SER'en en de komst van de regionale raden op elkaar te betrekken c.q. in elkaars verlengde te plaatsen. SER Flevoland is voorstander van een provinciale indeling van deze raden.

## **6.2.3 Nieuwe Europese fondsen**

Op basis van de EU 2020-agenda wordt een nieuwe opzet voor de Europese fondsen geformuleerd voor de periode na 2013. Deze herziening heeft gevolgen voor het regionaal economische beleid en is om die reden een belangrijk agendapunt voor het komende landelijke secretarissenoverleg. Daarom is besloten om over de toekomst van de Europese fondsen en de gevolgen voor het regionaal economisch beleid een aparte themabijeenkomst te organiseren; een hoorzitting waar de provinciale SER'en gelegenheid krijgen om belangrijke punten van hun kant in te brengen. Gezien het besluitvormingsproces wordt gezocht naar een datum begin maart 2012.

# 7 SER FLEVOLAND ONAFHANKELIJKE ADVISERING OP BASIS VAN PARITEIT

## 7.1 Van SEOR naar SER

Op 2 september 1993 heeft het toenmalige college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Flevoland ingestemd met de instelling van de Sociaal Economische Overleg- en AdviesRaad Flevoland (SEOR Flevoland). De bijbehorende verordening werd vastgesteld en met ingang van genoemde datum was het college bereid om op jaarbasis in financiële zin bij te dragen, daarmee uiting gevende aan de waarde van een formeel en onafhankelijk advies- en overlegorgaan voor de provincie Flevoland op sociaaleconomisch terrein.

### **Naamswijziging en aanpassing verordening**

Om de herkenbaarheid van het orgaan te vergroten, achtte de SEOR een naamswijziging noodzakelijk. Met ingang van 1 januari 2007 is de naam gewijzigd in Sociaal-Economische Raad Flevoland (SER Flevoland). Hiertoe was een wijziging van de 'Verordening regelende de taak, samenstelling en werkwijze van SEOR Flevoland' noodzakelijk. Tevens is van de gelegenheid gebruik gemaakt om deze verordening te actualiseren en op onderdelen aan te passen. Samenhangend met deze naamswijziging is een eigen website ontwikkeld.

## 7.2 Taken

SER Flevoland dient het college van Gedeputeerde Staten gevraagd of ongevraagd van advies omtrent de hoofdlijnen van het sociaaleconomische beleid, voor zover dit de provincie Flevoland aangaat. SER Flevoland kan omtrent deze zaken ook gevraagd of ongevraagd adviseren aan andere overheidsinstanties<sup>5</sup>.

<sup>5</sup> Met name Flevolandse overheden, hoewel SER Flevoland in het verleden ook wel adviezen heeft gericht aan minister-president Kok en de ministers van V&W en EZ. Ook de topsectorenbriefven waren gericht aan het Rijk.

SER Flevoland vormt tevens voor de werkgevers- en werknemersorganisaties een overlegplatform over sociaaleconomische onderwerpen en arbeidsmarktbeleid.

“Provinciale SER'en kunnen provinciebesturen voorzien van relevante en deskundige adviezen over bestaand en nieuw provinciaal beleid. Onderscheidend feit is dat deze adviezen draagvlak van de achterbannen van sociale partners met zich meebrengen. Besluit- en beleidsvorming worden zo veel effectiever. Daarnaast is het, ook voor een provinciebestuur, van belang om af en toe getrakteerd te worden op een zogenaamde frisse blik van buiten. Dat houdt het provinciebestuur niet alleen scherp, het kan de besluitvorming ook verbeteren. Net zoals dat bijvoorbeeld geldt voor andere activiteiten van provinciale SER'en, zoals specifieke themabijeenkomsten of lezingen. De adviezen van een provinciale SER kennen bovendien vaak een langere tijdshorizon dan die van het zittende provinciebestuur. Ook dat kan de kwaliteit van de provinciale besluitvorming positief beïnvloeden. Reden genoeg om het bestaan van provinciale SER'en krachtig te bevorderen!”

*Alexander Rinnooy Kan, voorzitter SER*



*(Foto: Christiaan Krouwels)*

## 7.3 Organisatie en werkwijze

Jaarlijks vinden er drie reguliere ledenvergaderingen plaats. Het presidium van SER Flevoland (de voorzitter en de twee plaatsvervangende voorzitters), aangevuld met de secretaris, komt vaker bij elkaar.

SER Flevoland streeft ernaar zoveel mogelijk de kennis en kunde van andere regionale organisaties te betrekken bij (de voorbereiding van) de advisering en het overleg. Stroomlijning van overleg en advisering draagt bij aan een efficiënte en effectieve

beïnvloeding van het regionaal economische beleid en aan verbetering van de belangenbehartiging van het georganiseerde bedrijfsleven.

### **Periodiek overleg met GS**

Het presidium voert periodiek overleg met (een delegatie uit) het college van GS. Het overleg biedt ruimte om op hoofdlijnen en/of onderdelen afspraken te maken over de samenwerkings- en adviesrelatie van SER Flevoland met de provincie. Met het nieuwe college wordt deze werkrelatie voortgezet.

Het presidium van SER Flevoland heeft op basis van het coalitieakkoord van dit college, een groslijst van adviesonderwerpen opgesteld. Dit is in het najaar van 2011 besproken met een delegatie uit het college van GS. In dit overleg heeft het college laten weten voor welke beleidsonderwerpen advisering van en overleg met SER Flevoland in 2012 gewenst is.

## **7.4 Samenstelling**

SER Flevoland bestaat uit tien leden. De samenstelling is vastgesteld op basis van pariteit tussen de vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemerszijde.

### **werkgeversorganisaties**

4 leden namens VNO-NCW MKB Flevoland  
1 lid uit LTO Noord provincie Flevoland

### **werknemersorganisaties**

3 leden namens de FNV  
1 lid namens het CNV  
1 lid namens de MHP

Conform de Instellingsverordening worden de leden van de Raad benoemd voor een periode van drie jaar. Na afloop van deze periode komen zij nog eenmaal in aanmerking voor een herbenoeming van drie jaar.

Een vertegenwoordiger van de KvK Gooi-, Eem- en Flevoland neemt als adviseur deel aan de bijeenkomsten van de Raad. De provincie neemt ambtelijk als waarnemer deel aan de bijeenkomsten van de Raad.

### **7.4.1 Personele samenstelling 2011**

Na een kort voorzitterschap moest de heer H.C.F. Beukers om gezondheidsredenen deze functie

“De vertegenwoordiging van de georganiseerde werknemersorganisaties in een breed regionaal overlegorgaan als SER Flevoland is van het grootste belang teneinde de belangen van deze organisaties op het brede vlak van de sociaaleconomische advisering te kunnen laten horen en laten gelden.”

*Willem Herrebrugh, lid SER Flevoland, FNV Flevoland*



halverwege het verslagjaar neerleggen De heer Beukers was vanaf de officiële instelling in 1993 lid van SER Flevoland namens de FNV en ruim een jaar actief als voorzitter.

SER Flevoland heeft unaniem besloten de heer A.L. Greiner met ingang van 1 juli 2011 te benoemen tot nieuwe voorzitter van SER Flevoland. Als voormalig ondernemer, voormalig voorzitter van de KvK Flevoland en oud-gedeputeerde Economische Zaken van de provincie Flevoland is de heer Greiner iemand die zich op allerlei fronten intensief heeft ingezet voor de sociaaleconomische ontwikkeling van Flevoland.

Halverwege het verslagjaar is afscheid genomen van de heer M. Breemhaar als lid en vicevoorzitter van SER Flevoland namens VNO-NCW MKB Flevoland. Met de heer N.M.M. van Staveren is direct in zijn opvolging voorzien.

De heer S. Reiziger, lid namens dezelfde werkgeversorganisatie, is in het verslagjaar eveneens afgetreden. De heer C.J. Swaan is benoemd als nieuw lid namens VNO-NCW MKB Flevoland.

Half juni heeft de FNV Vakcentrale mevrouw M. Seighali voorgedragen voor de nog openstaande FNV-vacature in SER Flevoland. Eind 2011 is er nog één openstaande werknemerszetel in SER Flevoland namens de vakcentrale MHP.

## Samenstelling per 31-12-2011

Voorzitter *A.L. Greiner*

Secretaris *H. van de Kamp*



## Leden namens de werkgeversorganisaties

### VNO-NCW MKB Flevoland

*N.M.M. Van Staveren (tevens plv. voorzitter)*

*E. Jansen*

*A.H. Vermeer*

*C.J. Swaan RA*



### LTO Noord provincie Flevoland

*A.F.M. Michielsen*

*J. van der Horst (plv.)*



## Leden namens de werknemersorganisaties

### FNV Flevoland

*H.J. Linzel (tevens plv. voorzitter)*

*W. Herrebrugh*

*M. Seighali*



### CNV Flevoland

*J. Oosterveld*

### MHP

*Vacature*





## **Adviseur**

KvK Gooi-, Eem- en Flevoland

*T. Voortman*

## **Agendacommissie per 31-12-2011**

*A.L. Greiner, tevens voorzitter*

*H. van de Kamp, secretaris*

*H.J. Linzel (namens FNV Flevoland)*

*N.M.M. van Staveren (namens VNO-NCW/MKB Flevoland)*

*G. Crolla (namens de KvK Gooi-, Eem- en Flevoland)*

*J. Algra (namens de provincie, afdeling E&S)*

## **7.5 SER Flevoland in 2012**

In het overleg dat de SER in het najaar had met het college, heeft het college laten weten voor welke beleidsonderwerpen advisering van en overleg met SER Flevoland in 2012 gewenst is. SER Flevoland gaat zich in ieder geval richten op de vraag hoe het hoger onderwijs en het bedrijfsleven in Flevoland elkaar maximaal kunnen benutten. Ook wordt er een themabijeenkomst gehouden over het platteland en hoe dat vitaal te houden.

### **Beëindiging provinciale financiering**

Onder verwijzing naar de beperkte financiële ruimte en de herdefiniëring van (kern)taken heeft het college van Gedeputeerde Staten van Provincie Flevoland in het coalitieakkoord als uitgangspunt opgenomen dat het voor zijn advisering in het vervolg een beroep zal doen op expertplatforms en gespecialiseerde instellingen, en niet meer op algemene adviesorganen. Het college heeft formeel laten weten dat per 31 december 2012 de financiële bijdrage aan SER eindigt. Ook de Instellingsverordening wordt ingetrokken. Tegen deze zienswijze kan bezwaar worden aangetekend via daartoe geëigende banen. SER Flevoland zal hier in 2012 gebruik van maken.



“LTO Noord in de provincie Flevoland zet zich allereerst in voor ontwikkelingsruimte voor de agrarische sector. Tevens zijn we ons bewust van de bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid en daar willen wij ook onze rol in spelen.”

*Arnold Michielsen, lid SER Flevoland,  
LTO Noord provincie Flevoland*



“De landbouw is nog altijd een belangrijke drager van de Flevolandse economie en moet dan ook goed naast de andere sectoren kunnen groeien en bloeien.”

*Nico van Staveren, vicevoorzitter SER Flevoland,  
VNO-NCW MKB Flevoland*

# 8 INTERVIEW VOORZITTER EN SECRETARIS “ALLE HENS AAN DEK”

*Voorzitter Andries Greiner en secretaris Helen van de Kamp van SER Flevoland beschouwen 2011 en bieden alvast een doorkijkje naar 2012. Een interview.*



## **Waarin onderscheidt SER Flevoland zich?**

**Greiner:** *“Wat SER Flevoland uniek maakt, is dat het het enige bindende orgaan in Flevoland is. Wij hebben een adviestaak, maar meer dan dat: wij vormen ook organiserend vermogen. De SER dekt een groot deel van de samenleving af, met werkgevers en werknemers uit allerlei sectoren.”*

**Van de Kamp:** *“SER Flevoland mobiliseert het maatschappelijk middenveld van Flevoland. Met als enige focus: de ontwikkeling van Flevoland; de SER is provinciaal georganiseerd.”*

## **Hoe verbindend is de SER richting de provinciale overheid?**

**Greiner:** *“Omdat werkgevers en werknemers zich inspannen om adequaat te adviseren, betrekken wij de overheid in alle stadia. In feite hanteren wij een tripartite werkwijze.”*

## **Wat kenmerkt de werkwijze van SER Flevoland nog meer?**

**Greiner:** *“Wat erg past bij Flevoland in de huidige ontwikkelingsfase is de instelling van ‘alle hens aan dek’. Wij kunnen ons niet permitteren om heel uitvoerige filosofieën over de lange termijn toekomst van Flevoland te ontwikkelen, omdat de praktijk van sociaaleconomische ontwikkeling de theorie veelal inhaalt. Dat zie je terug in onze adviezen: ze zijn praktisch en concreet toepasbaar.”*

**Van de Kamp:** *“Natuurlijk houdt de SER rekening met toekomstscenario's, maar het klopt wat de voorzitter zegt: onze insteek is niet het ontwikkelen van abstracte vergezichten.”*

**Greiner:** *“Alle hens aan dek betekent dat wij proberen en erin slagen om alle relevante partijen en organisaties, ook buiten de wereld van het ondernemen, te mobiliseren.”*

**Van de Kamp:** *“Het bindende element zoeken en vinden, dat is waar SER Flevoland sterk in is.”*

## **Wat drijft SER Flevoland inhoudelijk? Zijn de werkgevers- en werknemersbelangen te verbinden?**

**Greiner:** *“Het is de gezamenlijke, typische Flevolandse opgave die ons in beweging brengt. Flevoland kenmerkt zich door twee typen gewenste groei: meer bedrijvigheid en meer banen enerzijds, anderzijds het hechter maken ervan: het inweven van het netwerk. We moeten oog hebben voor elkaars belangen. Als wij nadenken over de toekomst van het hoger beroepsonderwijs, vinden we elkaar op het belang van de toekomstige personeelsbehoefte. Dan hebben we het dus niet over geld. De samenstelling van de Raad garandeert dat het niet om zuiver materiele belangen gaat.”*

**Van de Kamp:** *“De sociaaleconomische ontwikkeling staat voorop. Ook bijvoorbeeld de zorgsector gaat ons aan het hart; een belangrijke sector voor Flevoland waarin veel gebeurt.”*

**Greiner:** *“De vergrijzing van Almere is ten onrechte een taboe, terwijl die kwadratisch sneller gaat dan in andere Nederlandse steden.”*

**Van de Kamp:** *“Almere is de snelst vergrijzende stad van Nederland. Dit inzicht kwam bij ons via de werknemersgeleding op tafel en is ook voor de werkgeversgeleding en de overheden belangrijk.”*

**Greiner:** *“SER Flevoland tracht behulpzaam te zijn door te anticiperen op verwachte ontwikkelingen. Onze bijeenkomst over de toekomst van de Europese ontwikkelingsfondsen is daar ook een goed voorbeeld van. Via onze uitnodiging aan Europarlementariër Lambert van Nistelrooij, een expert op dit gebied, is in een stadium waarin het beleid nog gekneed kan worden om zoveel mogelijk profijt te behalen uit deze fondsen, relevante informatie breed toegankelijk gemaakt.”*

**Van de Kamp:** *“Wij verzamelen, mobiliseren en activeren deskundigheid en kennis.”*

### **Hoe blikt u terug op het voorbije jaar?**

**Van de Kamp:** *“Het was een jaar met veel dynamiek. Voorzitter Hans Beukers moest om gezondheidsredenen terugtreden en voormalig gedeputeerde Greiner werd unaniem tot zijn opvolger gekozen. Hij kende de werkwijze van SER Flevoland én de dossiers, waardoor er een vlotte doorstart gemaakt kon worden. Dat kwam goed uit in een jaar waarin een nieuw provinciebestuur aantrad. De verkiezingsjaren brengen voor de provinciale SER'en altijd veel werk met zich mee. Wij hebben het nieuwe college van input voorzien en adhesie betuigd aan het focusbeleid van het coalitieakkoord. Voorts hebben wij voldaan aan een verzoek van het college om expliciete steun uit te spreken inzake het topsectorenbeleid. Daartoe hebben wij een brief aan Den Haag geschreven.”*

**Greiner:** *“De voorzitterswissel kwam helaas te vroeg, maar ik heb desalniettemin graag ‘ja’ gezegd op de vraag om het voorzitterschap te bekleden. Ik heb inspiratie gevonden in het voornemen van het nieuwe college om voortaan met expertplatforms te werken. Men hecht grote waarde aan hoogwaardige kennis. Het overleg tussen sociale partners in combinatie met de hoogwaardige expertise van deskundigen aan wie SER Flevoland vraagt hun licht te laten schijnen op bepaalde thema's, past uitstekend in dat beleid.”*

**Desalniettemin lijkt de toekomst onzeker. Het college heeft aangekondigd per 31 december 2012 de financiële bijdrage aan SER Flevoland, evenals de Instellingsverordening te willen intrekken...**

**Van de Kamp:** *“Onze leden hebben aangegeven bezwaar te willen aantekenen via de daartoe geëigende weg. Dat gaan we dus doen. Veel verder kunnen we de toekomst op dit moment niet bezien. Het weerhoudt er ons in ieder geval niet van om in 2012 in volle vaart door te gaan.”*

**Greiner:** *“Het rommelt landelijk in het land van regionaal overleg en advies. Denk ook aan de taakafbakening van de Kamers van Koophandel en de gedachten over op te richten regionale raden. Wat van belang is voor Flevoland, is dat het breed maatschappelijk middenveld georganiseerd in contact blijft met provincie en gemeenten. Aan het Flevolandse dek blijven alle hens nodig.”*

**Wat kunnen we inhoudelijk van SER Flevoland verwachten in 2012?**

**Greiner:** *“De start van Hogeschool Windesheim en CAH Almere brengen iets heel moois en nieuws. Nergens anders in Nederland bestaat zo'n kans om opnieuw vruchtbare relaties tussen onderwijs en bedrijfsleven te initiëren. Er is een nieuwe architectuur mogelijk van de samenwerking. Het gaat om een haarvatenbenadering: hoe kunnen we onderwijs in de haarvaten van het bedrijfsleven brengen en andersom? We zijn bezig met de voorbereiding van een advies hierover. Ook verheugen wij ons op de adviesaanvraag van de provincie over de ontwikkeling van het platteland.”*

**Van de Kamp:** *“Landbouw, visserij, kleine kernen, nieuwe economische dragers; een onderwerp als vitaal platteland draagt veel elementen in zich. Er is afstemming en afbakening nodig om tot degelijk onderzoek en een deskundig onderbouwd advies te kunnen komen. We voeren hierover nauw overleg met de provincie. Het wordt een mooi jaar.”*



# SAMENVATTING

## **Van regeerakkoord naar Flevolands collegeprogramma**

SER Flevoland bracht begin 2011 op basis van de output van een themabijeenkomst het advies 'Van regeerakkoord naar Flevolands collegeprogramma' uit, waarin de volgende vier adviezen zijn geformuleerd:

- Positioneer Flevoland als dé Agriport van Nederland en laat Lelystad Airport hierin mede faciliterend zijn.
- In het provinciaal innovatiebeleid dient een accent te liggen op de diensteninnovatie en in het bijzonder op ondersteuning van zzp'ers.
- Het provinciaal beleid dient meer ruimte te creëren voor diverse woonvormen en woon-werkcombinaties op het platteland.
- Onderzoek de aansluiting van Almere op Amsterdam-Noord en Zaandam/Zaanoevers.

## **Visie Werklocaties**

Het college van GS vroeg onder meer SER Flevoland om advies inzake de actualisatie van de Visie Werklocaties uit 2005. De SER bracht het in juli 2010 uit aan GS, ruim vóórdát deze visie formeel beleid zou worden.

In de visie wordt uitgegaan van zeer optimistische groeipercentages. De vraag is of deze gehaald zullen worden gezien de economische crisis en ontwikkelingen in de omringende regio's. Verder wordt de trend van het nieuwe werken gemist.

De provincie wees erop dat de Visie Werklocaties Flevoland in feite de onderbouwing levert van de voor de toekomst te reserveren hoeveelheden terrein (met een zekere bandbreedte: de markt bepaalt uiteindelijk hoeveel werkelijk ontwikkeld zal worden). Gelet op de regierol die nu bij de provincies ligt, is het monitoren van die verhouding met het oog op het voorkomen van overschotten en tekorten een cruciaal element in het overleg met de gemeenten.

Evenals SER Flevoland vindt de provincie dat een goede bereikbaarheid, parkeergelegenheid en inzicht in de mobiliteitseffecten van belang zijn voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen.

SER Flevoland wijst verder nog op de trend naar meer informele vestigingsmogelijkheden en wil dat in GVV's streefcijfers komen inzake informele werklocaties. De provincie wil dit eerst nader verkennen.

### **Verzoek steun GS inzake aanvraag financiën Rijk voor topsectoren**

Gedeputeerde Staten van Flevoland verzochten SER Flevoland om steun inzake drie verzoeken aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) met betrekking tot het nieuwe bedrijfslevenbeleid. SER Flevoland stemde hiermee graag in.

Voor Flevoland zijn drie topsectoren relevant, te weten agrofood, life sciences en hightechmaterialen en -systemen. Flevoland is en kan in deze topsectoren onderscheidend en innovatief zijn en een belangrijke bijdrage leveren.

Ook SER Flevoland is van mening dat Flevoland een belangrijke bijdrage kan leveren aan versterking van deze topsectoren en heeft aldus aan het verzoek van GS voldaan. In een aparte brief aan de betreffende topteams half mei 2011, heeft SER Flevoland het verzoek van GS om een financiële bijdrage beargumenteerd ondersteund.

### **Minisymposium: de sociaaleconomische toekomst van Flevoland/Almere**

Met de beoogde groei van 60.000 woningen en





100.000 arbeidsplaatsen kan Almere op termijn uitgroeien tot een stad van 350.000 inwoners. De kernvraag is hoe daar op evenwichtige en verantwoorde wijze invulling aan gegeven kan worden. Reden voor SER Flevoland om hierover in juni 2011 een meningvormend minisymposium te organiseren.

De uitgangspositie van Almere/Lelystad – als onderdeel van de Metropool Regio Amsterdam (MRA - is in vele opzichten sterk en onderscheidend. Een belangrijke voorziening wordt Windesheim Flevoland, de nieuwe kennisinstelling voor hoger onderwijs en onderzoek in Almere en Lelystad. Een belangrijk vertrekpunt voor het Flevolands hoger onderwijs is de arbeidsmarktgerichtheid van het onderwijs: afstemming van het onderwijs op de opleidingsbehoeften en ontwikkelingen van (regionale) bedrijven. Met de komst van zesduizend studenten kan Almere zich ontwikkelen en profileren als aantrekkelijke studentenstad. Studenten geven een economische impuls aan de stad.

“Ik onderschrijf de onderwerpkeuze en activiteiten van SER Flevoland in 2011 van harte. De leden van SER Flevoland verbinden stad en platteland, noord en zuid, sociale en economische aspecten, Flevolandse vraagstukken en externe kennis. Ik heb de SER leren kennen als een raad met een groot denkvermogen; een waardevol, gedifferentieerd gezelschap dat politiek overstijgend denkt en handelt ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Flevoland.”

*Mardjan Seighali, lid SER Flevoland, FNV*



Een volwaardige ontwikkeling van Lelystad Airport als trekker van de regionale economie is in het belang van de Schaalsprong van Almere en de doorontwikkeling van Lelystad Airport. Daarvoor is onder meer een baanverlenging tot 2.100 meter nodig en de komst van luchtverkeersleiding.

Almere moet verder meer (bijzondere) marktwaarde creëren om mensen aan te trekken. Dit gebeurt al door zelfbouw op grote schaal te faciliteren. Flevoland en Almere dienen zich bewuster te worden van de 'buitenwereld' en hun imago. Er moeten weerstanden overwonnen worden en misverstanden worden weggewerkt. En dat kost tijd. SER Flevoland adviseert dan ook om niet krampachtig vast te houden aan 2030 als streefdatum, maar de termijn minstens op te rekken naar 2040.

### **Flevoland en de EU 2020-fondsen**

De voormalige Structuurfondsen die gericht waren op stimulering van 'arme' regio's, worden vervangen door EU 2020-gelden die versterking van de Europese concurrentiekracht tot doel hebben.

In het nieuwe beleid wordt aangesloten bij de criteria van de EU 2020-strategie, bedoeld om de EU slimmer, competitiever en groener te maken. Er komt in totaal 335 miljard euro voor beschikbaar.

Een nieuw element is onder meer dat cofinanciering via de publieke sector niet meer per sé nodig is.

De nationale lidstaten worden via een partnerschapscontract met de Europese Commissie strak gebonden aan de afspraken en juiste besteding van de gelden. Het is aan de lidstaten zelf of ze de verdeling en het beheer centraal of decentraal willen organiseren.

Voor Flevolandse bedrijven die gebruik willen maken van het toekomstige miljardenbudget, is internationale samenwerking in de Europese topsectoren belangrijk. Flevoland kan hierin meeliften door bijvoorbeeld zijn kennisinstellingen hiertoe in te zetten.

De nieuwe EU 2020-fondsen stellen ook veel nadrukkelijker doelstellingen. Twintig procent van het geld gaat naar het midden- en kleinbedrijf (MKB). Voor het Flevolands bedrijfsleven, waarvan negentig procent behoort tot het MKB, ligt hier een kans. Ook de voorwaarde dat twintig procent van het geld gestoken moet worden in (duurzame) energie is voor Flevoland aantrekkelijk.

### **Landelijk overleg: regionale inbreng in landelijke agenda**

Het voorjaarsoverleg in 2011 was een bijzondere bijeenkomst: ook de voorzitters van de SER en de provinciale SER'en waren voor het eerst sinds najaar 2007 hierbij weer aanwezig. Het stond in het teken van:

- de regionale overlegstructuur die onder druk staat inclusief de PBO-structuur (de product- en bedrijfsschappen) en de regionale instituten als KvK's en Syntens; en
- een inhoudelijke discussie over het nieuwe topsectorenbeleid van het kabinet. Er is enige zorg over sectoren die in de eigen regio van belang zijn, maar niet genoemd worden, zoals toerisme. Een ander zorgpunt is dat het Rijk na 2013 niet meer wil bijdragen aan cofinanciering voor Europese projecten.

In het najaarsoverleg kwamen naast de gebruikelijke uitwisseling van actuele ontwikkelingen, drie onderwerpen aan bod:

- het door het kabinet aan SER gevraagde advies over een toekomstbestendige (post) initiële scholingsmarkt die optimaal aansluit bij de vraag van de arbeidsmarkt;
- de ingrijpende reorganisatie van de Kamers van Koophandel en de op te richten Ondernemerspleinen en regionale raden, waarbij het voor de hand ligt om te toekomst van de provinciale SER'en en de komst van de regionale raden op elkaar te betrekken c.q. in elkaars verlengde te plaatsen;
- de nieuwe Europese stimuleringsfondsen, waarover in 2012 een hoorzitting wordt gehouden voor provinciale SER'en.

### **SER Flevoland: onafhankelijke advisering op basis van pariteit**

De Sociaal-Economische Raad Flevoland (SER Flevoland) is een onafhankelijk overleg- en adviesorgaan voor Provincie Flevoland. SER Flevoland dient het college van Gedeputeerde Staten gevraagd of ongevraagd van advies omtrent de hoofdlijnen van het sociaaleconomische beleid, voor zover dit de provincie Flevoland aangaat. SER Flevoland kan dit omtrent deze zaken ook gevraagd of ongevraagd doen met betrekking tot andere overheidsinstanties. SER Flevoland vormt tevens voor de werkgevers- en werknemersorganisaties een overlegplatform over sociaaleconomische onderwerpen en arbeidsmarktbeleid.

De voorzitter en de secretaris zijn onafhankelijk en geen lid van de Raad. Het voorzitterschap wordt vanaf september 1999 vervuld door een externe deskundige. In 2011 is voorzitter H. Beukers opgevolgd door de heer A.L. Greiner.

In het overleg dat de SER in het najaar 2011 had met het college, heeft het college laten weten voor welke beleidsonderwerpen advisering van en overleg met SER Flevoland in 2012 gewenst is. SER Flevoland gaat zich in ieder geval richten op de vraag hoe het hoger onderwijs en het bedrijfsleven in Flevoland elkaar maximaal kunnen benutten. Ook wordt er een themabijeenkomst gehouden over het platteland en hoe dat vitaal te houden.

Het college heeft formeel laten weten dat per 31 december 2012 de financiële bijdrage aan SER eindigt. Ook de Instellingsverordening wordt ingetrokken. Tegen deze zienswijze kan bezwaar worden aangetekend via daartoe geëigende banen. SER Flevoland zal hier in 2012 gebruik van maken.

## BIJLAGE

# GREEP UIT ACTUELE ONDERWERPEN IN FLEVOLAND IN 2011

### Januari-maart

- Provincie stopt kwart miljoen in kennisuitwisseling inzake infectieziekten, 10 januari
- Flowland gaat voor interactie tussen creatief en regulier bedrijfsleven, 10 januari
- Gratis cursussen voor ondernemers, managers en ZZP'ers bij ROC Flevoland, 11 januari
- Provincie Flevoland stopt kwart miljoen in life sciences-project Vipps, 12 januari
- Boer heeft toekomst als duurzame bio-econoom, 20 januari
- Almere investeert in 2011 2,3 miljoen euro in lokale economie, 20 januari
- Provincie stimuleert buitendijkse overslag bij Lelystad en Almere, 21 januari
- Provincie reikt 700.000 euro uit aan innovatieve ondernemers, 24 januari
- Samenwerking OMALA "Creating Airport Garden City" en OMFL een feit, 25 januari
- Koeienonderzoek verdwijnt uit Flevoland, 25 januari
- Agropark Noordoostpolder blijkt kansrijk initiatief, 26 januari
- Verhagen: 'Positief gesprek over windpark Noordoostpolder', 27 januari
- Provinciale Staten willen in gesprek over OV-bereikbaarheid bedrijventerreinen, 31 januari
- Provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland overwegen fusie, 6 februari
- CvdK Verbeek: "Provincie is ondeelbaar", 6 februari
- Atsma wil snel onderzoek Lelystad Airport, 6 februari
- Stagebeleid provincie Flevoland succesvol, 11 februari
- Amstelveen en Almere ruziën over A9, 16 februari

- Bleker: 'Goed overleg met Flevoland over alternatief voor Oostvaarderswold', 17 februari
- Lelystad: Intentieverklaring voor oprichting composietencluster, Compoworld, 23 februari
- Almere en Lelystad in Metropool Regio Amsterdam minst getroffen door recessie, 24 februari
- Almere: groei met 60.000 woningen onder druk, 27 februari
- Verbetering Markermeer-IJmeer in volle gang, 28 februari
- Buitendijkse overslaghavens bij Almere en Lelystad stap dichterbij, 28 februari
- Start lectoraat 'Natuurlijk en Gezond Samenleven' bij CAH-Almere, 2 maart
- Regionale aanpak jeugdwerkloosheid in Flevoland succesvol, 3 maart
- Start comakership tussen onderwijs, life sciences bedrijven en OMFL, 15 maart
- Marktpartijen uitwerking IJmeerplannen bekend, verbinding kan miljarden goedkoper, 15 maart
- Flevoland leidende partij in 'INTERREG IVC Green Infrastructure project', 16 maart
- Start snelwegenproject Schiphol-Amsterdam-Almere, 21 maart
- Fors tekort jaarrekening 2010 Provincie Flevoland, 23 maart
- Coalitievorming provincie van start: profielversterkende ombuiging voorgesteld, 25 maart
- Slechts acht miljoen extra uit Provinciefonds voor Flevoland, 30 maart

#### **April-juni**

- Bestuurders bijeen voor toekomst IJsselmeergebied, 6 april
- Bedrijfsleven vraagt aandacht voor economische ontwikkeling noordelijk Flevoland, 8 april
- Steeds meer passagiers over de Flevolijn - structurele verbetering nodig, 8 april
- Onderzoek Lelystad Ruimtevaartcentrum levert positieve resultaten op, 9 april

- Skills Lab Flevoland geopend, simulatieonderwijs zorg in praktijkgerichte omgeving, 13 april
- Flevoland: 14 miljoen euro investeren, maar ook 14 miljoen euro structureel bezuinigen, 10 mei
- Coalitieakkoord Flevoland: vitale samenwerking basis verdere ontwikkeling provincie, 10 mei
- Airport Garden City proeftuin voor duurzame gebiedsontwikkeling, 12 mei
- Bedrijfsleven Flevoland ziet aanknopingspunten in coalitieakkoord, 17 mei
- Provincie vraagt minister compensatie dalende belastinginkomsten door zuinige auto's, 18 mei
- Regionale uitvoeringsdienst Flevoland stap dichterbij, 19 mei
- Luchthaven Lelystad gaat voor zelfstandige, stapsgewijze ontwikkeling, 19 mei
- Flevoland 125.000 banen erbij in 25 jaar, 2 juni
- WNF, Flevo-landschap en provincie ondertekenen intentieverklaring Oostvaarderswold, 10 juni
- Uitbreidingen recreatieve voorzieningen Horsterwold, 14 juni
- Boscompensatie Hanzelijn in OostvaardersWold, 29 juni

### **Juli-september**

- Flevoland zet in op duurzame toeristisch-recreatieve sector, 6 juli
- Metropoolregio Amsterdam in 2040 energieneutraal, 7 juli
- Meer vrijheid voor zelfbouwers in Almere, 13 juli
- Toerisme Flevoland neemt initiatief voor de zakelijke markt, 15 juli
- Stichting Almere Bereikbaar pleit voor doortrekken, 19 juli
- Bedrijfsleven wil 10 miljoen in Lelystad Airport stoppen, 19 juli
- Flevolands bedrijfsleven wil hardere afspraken met staatssecretaris over vliegveld, 20 juli

- Flevolands Duurzame Energie- en Ontwikkelingsmaatschappij gaat nieuwe fase in, 22 juli
- Windesheim Flevoland klaar voor de start - Doel 1300 studenten al gehaald, 29 juli
- Uitbreiding Lelystad Airport ter discussie, 11 augustus
- Technofonds Flevoland steunt bedrijf in online gaming, 22 augustus
- Wethouder Duivesteijn: vertraging groei stad niet erg, 22 augustus
- Strijd om geld voor Oostvaarderswold, 22 augustus
- Almere onderzoekt kandidaatstelling voor Floriade 2022, 24 augustus
- Provincie en gemeenten stellen voorwaarden aan nieuw windpark, 7 september
- Provincie investeert in biomassa, 13 september
- Miljoenennota weinig nieuws voor Flevoland: Amsterdam/Almere urgentiegebied, 16 september
- Start van verbetering treinvervoer Amsterdam-Almere-Lelystad, 20 september
- Traditionele IT-opleidingen sluiten niet aan op behoeften van werkgevers, 26 september
- Samenwerking vijftien bedrijven in composiet, 16 september
- Kabinet erkent noodzaak van de ontwikkeling van OostvaardersWold, 22 september
- Rijk en provincies na jaar akkoord over bezuinigingen natuurbeleid, 23 september
- Amsterdam wil een haven in Lelystad, 26 september
- Verbinding door IJmeer kan goedkoper dan eerdere ramingen, 26 september

#### **Oktober-december**

- Akkoord over nieuw windmolenpark Flevoland, 3 oktober
- DE-on als Green Deal erkend en ondersteund door Rijk, 4 oktober
- Flevolands bedrijfsleven gelooft in Floriade 2022, 6 oktober



- Recreatie en Toerisme in Flevoland goed voor 7500 banen, 6 oktober
- Flevoland promoot gebruik regionale producten, 12 oktober
- Gemeente en provincie pleiten voor betere aansluiting van Lelystad bij A6, 19 oktober
- Flevolandse banengroei meer dan gemiddeld, 25 oktober
- Bouwopgave Noordvleugel onveranderd actueel, 25 oktober
- IJmeerlijn kan onder twee miljard, 27 oktober
- Recordaantal startende bedrijven in Flevoland, 31 oktober
- Lelystad kiest voor steun aan Floriade-initiatief Almere, 3 november
- Lelystad richt zich vooral op industrieel-logistieke sector, 3 november
- Startbijeenkomst Regionale Werkschool Flevoland, 4 november
- Almere stelt zich kandidaat voor organisatie Floriade 2022, 1 december
- Banenplan Flevoland en Almere – 100.000 banen erbij blijft uitgangspunt, 16 december
- Extra natuurcompensatie voor verbreding A6, 22 december
- Realisatie Airport Garden City van start, 29 december







